

Quản lý chi phí dự án bằng hệ thống lưới mạng

Các đặc tính hình thành chi phí của dự án như số lượng lớn, rủi ro nhiều... có ảnh hưởng quyết định tới tới công tác quản lý và kiểm soát. Nói cách khác, muốn thực hiện tốt công tác quản lý và kiểm soát, nhất thiết phải có trong tay một lượng thông tin lớn làm cơ sở, vì chỉ có nắm bắt đầy đủ và phân tích chi tiết các thông tin liên quan, thì mới có thể kiểm soát được mọi hoạt động chi phí trong quá trình thực hiện dự án. Đồng thời, đây cũng là phương hướng tất yếu hình thành nên chi phí dự án khi tham gia vào thị trường. Hiện nay, công tác quản lý định mức dự án tại Trung Quốc đã phân tách tiêu chuẩn khối lượng và giá thành hai bộ phận riêng biệt, không còn hợp nhất như trước đây. Vì vậy, việc hình thành thị trường cạnh tranh về giá là một việc làm cần thiết, căn cứ vào định mức mà Chính phủ quy định, thiết lập cơ chế quản lý chi phí dự án. Dựa vào tình hình thị trường, hình thành nên một hệ thống chi phí hợp lý, chuẩn xác hơn. Thị trường thông tin được thu thập hoàn toàn bằng phương pháp thủ công trước đây hiện nay đã không theo kịp với nhu cầu của thị trường đang ngày càng thay đổi theo xu hướng công nghệ hóa. Do vậy, công tác quản lý chi phí hiện hành cần phải được điều chỉnh để phù hợp với tình hình thị trường hóa và thông tin hóa.

I. Những vấn đề và thực trạng công tác quản lý chi phí dự án

1. Quản lý theo trạng thái tĩnh khó có thể đáp ứng được thị trường biến động

Ở Trung Quốc, công tác quản lý chi phí dự án chủ yếu vẫn thực hiện theo trạng thái tĩnh, điều này được thể hiện rõ ràng trong kế hoạch kinh tế. Chính quyền các địa phương công khai chỉ đạo giá vật liệu, hạn mức giá cao nhất... thông qua những quy định, định mức. Những quy định này đã phần nào phản ánh được xu hướng về giá của thị trường, đưa ra được một số khái niệm như “giá thị trường”, “giá cả cạnh tranh”..., nhưng trong thị trường cạnh tranh kịch liệt, thay đổi nhanh chóng, thì những quy định này lại bộc lộ những vấn đề không thể đối phó được và chủ yếu biểu hiện ở 2 phương diện dưới đây:

1.1. Định mức

Công tác lập định mức thông thường phải thực hiện từ 2 - 3 năm, trong khi đó, khâu tham khảo giá bị hạn chế trong khoảng thời gian nhất định, nên rất khó có thể phản ánh một cách đầy đủ những biến động trong thị trường, do vậy, không thể tránh được nguy cơ tụt hậu. Đồng thời, ở một chừng mực nào đó sẽ bị mất đi tính chuẩn xác, tính khoa học và tính tham khảo. Trong điều kiện thực tế hiện tại, phần lớn các doanh nghiệp vẫn lựa chọn một tiêu chuẩn thống nhất, định mức cứng nhắc, nên rất khó phân biệt giữa các doanh nghiệp với nhau và bản thân doanh nghiệp cũng rất khó biểu hiện ưu thế cạnh tranh của mình. Nhìn chung những doanh nghiệp thực hiện hoạt động kiểm soát chi phí chỉ dừng lại ở

mặt lý thuyết, hoạt động “kiểm soát” chẳng qua cũng chỉ là ghi chép quá trình hoạt động.

1.2. Thiếu các phương án giải quyết và phương hướng thực hiện

“Luật Đấu thầu” đã nêu rõ doanh nghiệp đưa ra “giá thấp nhất sẽ trúng thầu”, tuy nhiên, phần lớn các doanh nghiệp thi công trong quá trình tham gia đấu thầu cạnh tranh lại không thể hiện được điểm khác biệt, vượt trội của doanh nghiệp mình so với những doanh nghiệp cùng tham gia. Có doanh nghiệp, vì lý do nào đó, bỏ giá đấu thầu thấp và trúng thầu, nhưng do không đủ năng lực, nên trong quá trình thực hiện thi công đã xảy ra các hiện tượng ăn bớt vật liệu, đùn đẩy trách nhiệm, cãi vã... ảnh hưởng đến chất lượng dự án. Quy mô xây dựng ngày càng hiện đại, công tác phân công và hợp tác phức tạp hơn rất nhiều so với trước đây, do đó doanh nghiệp cần phải có một tổ chức, đội ngũ quản lý với trình độ cao hơn. Điều này chắc chắn sẽ là gánh nặng và thách thức mới trong bộ phận quản lý. Bằng cách nào thực hiện quản lý hài hòa toàn bộ dự án? Ngoài những tư tưởng quản lý tiên tiến ra, công nghệ hiện đại hóa cũng rất quan trọng và cần thiết.

2. Công tác quản lý và thu thập dữ liệu trì trệ là trở ngại trong tiến trình kiểm soát chi phí dự án

Kiểm soát chi phí dự án là công việc đòi hỏi phải nhanh chóng và kịp thời, chuẩn xác, phản ánh đầy đủ các dữ liệu biến động trong thị trường, đồng thời, trong quá trình kiểm soát, không thể thiếu khâu phân tích lịch sử dữ liệu và tổng kết. Điều này đòi hỏi phải có một hệ thống mạng truyền dữ liệu mạnh mẽ và thống nhất. Hiện nay, đã có rất nhiều doanh nghiệp sử dụng máy tính thiết lập mạng cục bộ, nhưng việc quản lý và thu thập dữ liệu vẫn không đáp ứng được nhu cầu kiểm soát hoạt động chi phí.

Nguyên nhân dẫn tới việc không đáp ứng nhu cầu kiểm soát có rất nhiều, nhưng điều đáng mừng là những năm gần đây, nhờ sự phát triển nhanh chóng của mạng Internet, vấn đề đã phần nào được giải quyết. Đây được xem như là bước ngoặt và là cơ hội quan trọng cần nắm bắt và thực hiện.

II. Ứng dụng mạng Internet trong công tác quản lý chi phí dự án

Kiểm soát chi phí dự án chung quy vẫn là vấn đề về quản lý. Sự xuất hiện của mạng Internet đã tạo thuận lợi cho công tác quản lý của các doanh nghiệp hiện đại. Phương pháp thu thập dữ liệu truyền thống đã bị đẩy lùi, vì hệ thống mạng đảm bảo dữ liệu được thu thập có độ chính xác cao hơn, kịp thời và đầy đủ. Ngoài ra, hệ thống mạng còn giống như “người trung gian” gắn kết doanh nghiệp thi công với các phòng ban có liên quan.

Quản lý chi phí dự án dựa trên hệ thống lưới mạng sẽ mang lại sự phát triển nhảy vọt về chất lượng, có thể thay thế cho mô hình quản lý kế hoạch theo phương pháp truyền thống trong một thị trường có nhiều biến động.

1. Việc thiết lập và phát triển hệ thống mạng tương ứng

1.1. Mạng thông tin về chi phí dự án

Thông tin chi phí dự án bao gồm những thông tin có liên quan đến pháp luật, quy định, văn bản điều chỉnh giá, báo giá, chỉ tiêu... Hiện nay đã có nhiều chính quyền địa phương thiết lập mạng thông tin về chi phí, tuy nhiên, kết quả không được như mong đợi. Chủ yếu biểu hiện ở 2 khía cạnh sau: Một là, hầu hết các dữ liệu trên trang web là dữ liệu cố định, không thể thay đổi, vì đó chỉ là tài liệu trên giấy được đưa lên mạng. Dữ liệu không được lập thành kho tương ứng, cũng không có hệ thống hỗ trợ tra cứu nhanh và phân tích. Hai là, chính quyền các địa phương không phối hợp với nhau, không thống nhất về cách thức phân loại thông tin, nên người sử dụng khó có thể trực tiếp tham khảo chỉ tiêu thông tin qua các trang web, dẫn đến không thể phân tích và so sánh. Việc thiết lập một hệ thống mạng thông tin thống nhất về chi phí không những có lợi cho người dùng tra cứu, phân tích và đưa ra sách lược, mà còn giúp cho các cơ quan chủ quản quốc gia thực hiện quản lý một cách thống nhất và hài hòa, giúp cho công tác quản lý chi phí dự án được thống nhất, có quy mô và trình tự.

1.2. Mạng thông tin về giá vật liệu

Sự biến động của giá vật liệu có ảnh hưởng trực tiếp tới kết quả dự toán và kết toán dự án, ảnh hưởng đến vai trò quyết định trong việc kiểm soát chi phí dự án. Hiện nay, phần lớn thông tin về giá vật liệu chủ yếu là cung cấp tên, quy cách..., thiếu các tham số so sánh tương ứng và thông tin về giá, chất lượng và chi tiết về sản phẩm.

2. Mạng lưới thông tin và phần mềm hỗ trợ

2.1. Mạng lưới thông tin và phần mềm quản lý chi phí

Hiện nay trên thị trường, giá những vật liệu thiết yếu trong phần mềm quản lý chi phí phần lớn được nhập vào theo hình thức thủ công, hoặc được nhập đồng bộ, hoặc được nhập đơn lẻ. Dù được nhập theo cách nào thì điều này cũng ảnh hưởng đến tiến trình báo giá, không bắt kịp với những thay đổi trên thị trường, vô hình trung đã làm giảm năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp. Mạng thông tin và phần mềm quản lý chi phí sẽ giúp loại bỏ toàn bộ những vướng mắc này. Thông qua phần mềm quản lý chi phí, người sử dụng có thể trực tiếp truy cập và có được những thông tin chi tiết mà mình cần tại các địa phương. Bất cứ lúc nào, hệ thống cũng có thể cung cấp đầy đủ những thông tin mới nhất và chuẩn xác nhất về giá vật liệu. Phần mềm này không những rút ngắn thời gian truy cập thông tin cho người dùng, mà còn nâng cao mục đích sử dụng.

2.2. Thông tin mạng và phần mềm kiểm soát tiến độ

Kiểm soát dự án là mục tiêu quan trọng để kiểm soát chi phí. Mà kiểm soát chi phí lại ảnh hưởng đến công tác kiểm soát tiến độ và chất lượng của dự án. Biến động của thị trường ảnh hưởng trực tiếp đến chi phí đầu vào và phân bổ vật liệu, tạo ra những thay đổi về tiến độ dự án.

Công tác quản lý chi phí dự án là cách duy nhất để phát triển doanh nghiệp. Sự phát triển của mạng Internet sẽ giúp rút ngắn thời gian thực hiện mục tiêu này ở mức cao nhất, đồng thời, việc thiết lập và phát triển mạng Internet cũng sẽ tác động mạnh đến ngành công nghiệp xây dựng truyền thống. Để thích nghi với thời đại thông tin, cần phải xây dựng một nền tảng vững chắc. Công tác quản lý chi phí dự án không phải công tác đơn lẻ, ngược lại nó có mối quan hệ mật thiết với nhiều lĩnh vực như hợp đồng, tài vụ, vật liệu... Phải suy ngẫm và tìm hiểu vấn đề trên nhiều khía cạnh, góc độ khác nhau mới có thể thực hiện thông tin hóa doanh nghiệp, kiểm soát chi phí dự án một cách hiệu quả.

**Kim Vệ Hoa - Trạm Quản lý chi phí dự án xây dựng,
thành phố Lục An, tỉnh An Huy, Trung Quốc**

Nguồn: Tạp chí Xây dựng Trung Quốc, số 7/2013

ND: Bích Ngọc